

'Passion er det vigtigste'

Joakim Skovgaards udsmykning i Viborg Domkirke

Kom til vin, vand og mad med spændende foredragssække arr. af Viborg Stift, Viborg Domkirkes Menighedsråd og Skovgaard Museet

Baggrund

Kunstneren Joakim Skovgaard var kristen og stærkt troende. Kunsten og troen var tæt forbundne gennem Joakims liv og kunstneriske virke. De to kan ikke skilles ad. Derfor samarbejder Skovgaard Museet, Viborg Stift og Viborg Domkirkes Menighedsråd om denne foredragsrække, hvor Joakim Skovgaards monumentale udsmykning af Viborg Domkirke behandles ud fra et kunsthistorisk, teologisk og idéhistorisk perspektiv.

Foredragsrækken baserer sig på og arbejder videre med udgivelsen 'Kraft og Skønhed', der er udgivet af Skovgaard Museet på forlaget Strandgaard Publishing i efteråret 2023. Biskop Henrik Stubkjær og museumsleder Christian Kortegaard Madsen er sammen med en række forskere bidragydere til bogen Augustinus Fonden, Aage og Johanne Louis-Hansens Fond, Anders Brøndums Velgørende Fond, Beckett-Fonden, Viborg Stift, Viborg Domkirke og Viborg Kommune har støttet udgivelsen.

Bogværket har været ventet i mange år, fordi der har manglet en grundig og forskningsdækket formidling af domkirkens udsmykning. Bogen er godt modtaget og anmeldt med fem stjerner flere steder. Bogen er oversat til engelsk, så Viborg Domkirke formidles på samme grundige vis til et internationalt og engelsktalende publikum.

Om foredragsrækken

Foredragsrækken præsenterer forfattere fra bogen samt bogens redaktør Iben Overgaard, ligesom der er tilsat enkelte nye perspektiver. Der startes med en særlig optakt i form af en spændende og eksklusiv oplevelse med ledere fra Skovgaard Museet og Viborg Domkirkes Menighedsråd samt vidende frivillige fra både kirken og museet. Herefter veksler de efterfølgende foredrag mellem at have henholdsvis en teologisk og en kunstnerisk vinkel på Joakim Skovgaards udsmykning.

Program for forår 2024

- Fredag den 15. marts kl. 16.30-19

Festlig Fredag: Optakt i Viborg Domkirke og Skovgaard Museet

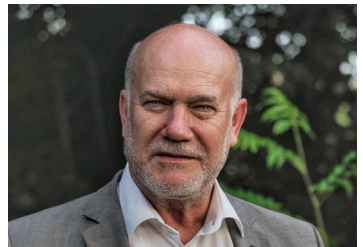
Vi mødes i sognegården, hvor der bydes velkommen af museumsleder ved Skovgaard Museet Christian Kortegaard Madsen og formand for Viborg Domkirkes Menighedsråd Preben Grønbech. Her hilser vi på hinanden, og der vil være lidt at spise og drikke.

Kl. 17 fordeler vi os i grupper rundt ved forskellige steder i domkirken og på museet. Fra Domsognet rundvises i domkirken med forskellige foci. Først det gammel testamentelige, dernæst den jordiske Jesus og endeligt den opstandne Jesus i koret. På museet kommer deltagerne til at høre om det nyindrettede domkirkerum, Joakims Skovgaards arbejdsproces og museets samling. På museet introduceres der til Joakim Skovgaards øvrige værker af Skovgaard Museets leder Christian Kortegaard Madsen. Overordnet er sigtet at introducere til Joakim Skovgaard og domkirkeudsmykningen med fokus på de knap så kendte perspektiver. Nationalmuseets konserveringsarbejde i kirken berøres.

- Tirsdag den 2. april kl. 18.30-20.30

Carsten Bach-Nielsen

Den grundtvigske billedbibel

Joakim Skovgaard voksede op med guldalderkulturen som en del af sin livsbagage, og i slutningen af 1880'erne malede han sine første religiøse malerier med afsæt i sin grundtvigske kristendomsopfattelse. De var nybrydende – og sikrede ham opgaven med dekorationen af Viborg Domkirke. Skovgaard var ikke Grundtvig, men var snarere den, der bedst omsatte Grundtvigs syner til konkret kunst. Foredraget vil søge at afdække, hvor Joakim Skovgaards grundtvigske prægning er synlig i domkirkedekorationen.

Carsten Bach-Nielsen har gennem sit virke som lektor i kirkehistorie, lic.theol. ofte søgt at knytte forbindelser til kunst- og kulturhistorien. Han har været aktiv i renæssanceåret 2006, reformationsfejringen 2017 og vil være det i den kommende Ansgarfejring i 2026. I 2018 udgav han bogen "Bibelen i Danmark, 500 års kirke- og kulturhistorie" og i 2023 bogen "111 danske kirker som du skal se". Har gennem 25 år været anmelder på Kristeligt Dagblad.

- Torsdag den 25. april kl. 18.30–20.30

Iben Overgaard

Joakim Skovgaard og det skønne

Joakim Skovgaard har med sin udsmykning i Viborg Domkirke skabt et enestående hovedværk i dansk kunst. Jeg vil med afsæt i kunsthistorien fortælle om, hvordan skønvirkebevægelsen og tidens kunstneriske strømninger afspejles i udsmykningen. I dette storslåede *gesamtkunstverk* mødes både tidens og Skovgaards kunstneriske ambitioner.

Iben Overgaard er mag.art. i kunsthistorie og museologi samt redaktør af bogen 'Kraft og Skønhed'. Tidligere leder af Skovgaard Museet.

- Onsdag den 15. maj kl. 18.30–20.30

Henning Kjær Thomsen

Skovgaard-udsmykningens virkningshistorie?

Joakim Skovgaards udsmykning tilhører genren "bibelsk genskrivning": At senere fortolkere overskriver og viderefører de autoritative forlæg. Ud fra deres eget ønske om vægtlægning og perspektiv. Denne frihed befrier samtidig beskueren – til hans eller hendes fortolkning. Hvilke tanker inspireres vi da til af Skovgaards fresker? Det skal forsøges besvaret ved hjælp af tre konkrete eksempler.

Henning Kjær Thomsen er bl.a. tidligere rektor for Pastoralseminariet i Århus; nu undervisningsleder og konsulent i Viborg Stift. Hans seneste bog "Da åbnedes deres øjne!" (Eksistensen, København) med forsideillustration af Skovgaards opfartsmotiver fra koret er netop udkommet i 5. oplag.

Program for efterår 2024

- Torsdag den 29. august kl. 18.30–20.30

Denne aften kommer hele to seniorforskere fra Nationalmuseet:

Poul Grønder-Hansen

Kunstner – og kristen, kristen – og kunstner

Joakim Skovgaard er takket være bl.a. sin store udsmykning af Viborg Domkirke undertiden blevet sat i bås som en frelst og uanfægtet kristen kunstner. Men sandheden er mere nuanceret. Foredraget ser gennem udsagn fra kunstneren selv og hans venner på, hvordan Joakim Skovgaard opfattede sin kunstneriske virksomhed og dens samspil med hans kristne tro.

Poul Grønder-Hansen, f. 1956, er uddannet historiker og ansat som museumsinspektør og seniorforsker på Nationalmuseet. Han har publiceret bøger om dansk middelalder og renæssance, om kong Frederik 2. og om Kronborg Slot, men har også beskæftiget sig med dansk kirkekunst og kirkens kulturhistorie.

Ulla Kjær

En gang ruskomsnusk? Vurderingen af Skovgaards udsmykning i sam- og eftertid

Joakim Skovgaards udsmykning af Viborg Domkirke har været mødt med reaktioner, som spænder fra begejstring til afvisning. Kritikere har ment, at billederne ikke var stilrene nok til det romanske kirkerum, eller omvendt, at de var alt for gammeldags. Tilhængerne af udsmykningen har fremhævet den personlige tone og rost billedernes evne til at tale direkte til hver og en. Foredraget følger diskussionerne og de skiftende vurderinger og fastslår den plads, Skovgaards udsmykning indtager i dansk kunsthistorie.

Ulla Kjær, f. 1958, er museumsinspektør og seniorforsker på Nationalmuseet. Hun er dr.phil. i kunsthistorie med speciale i dansk kunst- og arkitekturhistorie og særligt fokus på 1700-tallet, og hun er desuden ekspert i danske kirkers indretning, udsmykning og brug.

- Onsdag den 25. september kl. 18.30–20.30

Katrine Frøkjær Baunvig

Med Farver kan man ingen Kristus male. En AI-undersøgelse af N.F.S. Grundtvigs syn på farver

I dette foredrag skal vi høre om en undersøgelse af N.F.S. Grundtvigs billedstærke, farveglade og fortælleglade lyrik, der revitaliserede forestillinger fra hele det kirkehistoriske bagkatalog. Det gør vi med henblik på at placere Joakim Skovgaards farvebrug i sine bibelmotiver i en kulturel tradition.

Katrine Frøkjær Baunvig er leder af Center for Grundtvigforskning og Center for Digital Tekstarv, Aarhus Universitet. Baunvig er kulturarvsforsker med forkærlighed for 1800-tallet – en periode, hun udforsker med hjælp fra supercomputere og kunstig intelligente teknologi.

- Torsdag den 31. oktober Kl. 18.30–20.30

Mikael Wivel

Skelsættende Stiltvang – Skovgaards udfordrende indsats i Viborg Domkirke

Jeg tager afsæt i Joakim Skovgaards "Viborg-stil". Herfra går det videre med den indflydelse, stilen fik på kirkekunsten som sådan, både umiddelbart og på længere sigt, men også især på den reaktion, den affødte hos Skovgaards mest talentfulde assistent og arvtager, Niels Larsen Stevns.

Mikael Wivel er kunsthistoriker og dr.phil. på en afhandling om Niels Larsen Stevns med titlen "Lysets Tøven – Niels Larsen Stevns og de store fortællinger". Har i en årrække arbejdet med Jens Adolf Jerichau; først en monografi, "Penslen og Pistolen", så en separatudstilling på Louisiana, og nu for tiden med en komplet og kommenteret værkfortegnelse, som forhåbentlig udgives i 2025.

*Viborg Domkirke,
Foto: Henrik Helms,
Viborg Stift.*

- Tirsdag den 26. november 18.30 –20.30

Afsluttende Paneldebat

Hvor og hvordan finder vi passionen i dag?

Henrik Stubkjær, biskop i Viborg Stift

Carsten Bach-Nielsen, lic.theol. i kirkehistorie

Christian Kortegaard Madsen, cand.mag. i kunsthistorie

Vi inviterer også museumslederen på Skovgaard Museet til at deltage i paneldebatten.

Gennem de forskellige foredrag vil der dukke emner op, som paneldeltagerne afslutningsvis kan behandle. Herudover diskuteres bl.a. religionens plads i fremtiden, de store fortællingers rolle i informationsamfundet; religion og tro i den transparente verden.

Skovgaards udsmykning forholder sig til symboler, der går igen i skildringen af de bibelske fortællinger gennem tusinder af år. Hvordan åbner man kirkens billedunivers op for vores efterkommere, og hvad kan vi i fremtiden bruge kirkens rum og symboler til?

*Biskop Henrik Stubkjær v.
alteret i Viborg Domkirke,
Foto: Henrik Helms,
Viborg Stift.*

Tilmelding

Du tilmelder dig ved at betale 750 kr. til Skovgaard Museets MobilePay: **401942**.

Skriv din mailadresse i kommentarfeltet, så vil du modtage en mail indenfor et par dage med din kvittering, der fungerer som adgangsbillet.

Billet til hele foredragsrækken kan også købes ved det første arrangement **d. 15. marts i sognegården** – dog med forbehold for, at der stadig er ledige pladser.

NB: Det er desværre ikke muligt at købe billet til foredragsrækken i Skovgaard Museets butik eller ved skranken i Viborg Domkirke.

**Bemærk vi mødes hver gang i:
Sognegården
Stænderpladsen 3
8800 Viborg**

Vi har valgt, at foredragsrækken er ét samlet forløb, så man vil kunne møde kendte ansigter til hyggeligt og socialt samvær. Hensigten er, at man udover at få en masse ny viden også får mulighed for at lære nye mennesker at kende.

VIBORG STIFT

**SKOVGAARD
MUSEET**